

nevezőre hozni; csak a zsidóságot szánták nemre és korra való tekintet nélkül egyetemleges megsemmisítésre; a magyar kormányra konkrét kötelezettségeket ró mind a magyar, mind pedig a nemzetközi jog a jóvátétel kérdéskörében. A magyar országgyűlés 1992. április 7-én új törvényt alkotott (XXIV/1992), amely az 1939. május 1. és 1949. június 8. között esett anyagi károk rendezéséről intézkedik.⁴⁷ 1992. május 12-én újabb törvény (XXXII/1992) született, amely azoknak nyújt kárpótlást, akiket politikai okokból törvényellenesen fosztottak meg életüktől vagy szabadságuktól 1939. március 11. és 1989. október 23. között. A törvény végrehajtásával a Sepsey Tamás vezette Országos Kárrendezési és Kárpótlási Hivatalt bízták meg.⁴⁸

Jól érzékeltette a zsidóság kárpótlásával kapcsolatos csalódottságot Tímár György kisgazdapárti parlamenti képviselő a Holocaust Áldozatai Magyarországi Szövetségének elnöke:

A magyarországi zsidóság kártalanításának jelenlegi szabályozása alkotmány-sértően diszkriminatív a zsidóság sérelmére. A törvény csak olyan esetekben ismeri el a második világháborús sérelmek nyomán benyújtott igényt, ha bírósági ítélet alapján szenvedtek az üldözöttek. Ilyen módon az Auschwitzba deportáltak vagy a Dunába gépfegyverezettek nem tartozhatnak a kárpótlottak körébe.⁴⁹

Magyarország zsidó vezetői a törvénnyel kapcsolatban számos kérdést vetettek fel. Sértette őket Balsai István igazságügy-miniszternek az a kísérlete is, hogy a zsidóellenes intézkedésekkel kapcsolatos felelősséget szinte teljes egészében a németekre hárítva, elmossa Magyarország felelősségét. Egy 1992. június 2-án közölt interjúban a miniszter kifejtette, hogy a „borzalmak” nem magyar területen játszódtak le, és hogy Magyarország a német megszállás után már nem volt szuverén ország.⁵⁰ Az első állítás helytálló, a második nem vesz tudomást Sztójay Döme quisling-kormányának törvényességéről, hiszen a Sztójay-kormány tagjait és magát a miniszterelnököt is hivatalos formában Horthy kormányzó nevezte ki, aki a megszállás után is államfő maradt. A magyar államigazgatás polgári és katonai apparátusa, amely legnagyobbbrészt magától értetődően hajtotta végre a német és magyar szakértők által megtervezett és irányított végleges megoldási programot, Horthynak esküdött hűséget. Az is tanúsítja Horthy „szuverén” hatalmát, hogy ha nem is előbb, de 1944. július 7-én, mire a vidék már zsidómentessé lett, egyetlen intézkedéssel meg tudta állítani a deportálásokat.

Az 1992. évi XXXII. törvény rendelkezései fölött érzett csalódás egyebek között abban a memorandumban is kifejeződött, amelyet a MAZSIHISZ és több más zsidó szervezet juttatott el az Alkotmánybíróshoz. A MAZSIHISZ elnöke, Feldmájer Péter által elkészített be-